

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **JUDr. M. K.**, bývajúcej v B., zastúpenej advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského č. 2, IČO: IČO: 35 955 341, proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná Národná banka Slovenska, so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, IČO: 30 844 789, **o zaplatenie 19 942,47 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 4 C 202/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. augusta 2014 sp.zn. 6Co 341/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 24. februára 2014 č.k. 4 C 202/2011-94 zamietol návrh žalobkyne na náhradu škody uplatnenej z titulu nesprávneho úradného postupu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Zamietol aj jej návrh na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa už nie je členom družstva – P. (ďalej len „družstvo“), keď 23. júna 2010 požiadala o zrušenie členského podielu a vznikol jej nárok na vyplatenie vyrovnacieho podielu. Uznesením Okresného súdu Bratislava I z 11. apríla 2011 sp.zn. 3K 95/2010 bol na majetok družstva ako úpadcu vyhlásený konkurz, do funkcie správcu bol ustanovený Mgr. M. L. a veritelia družstva boli vyzvaní na prihlásenie pohľadávok v lehote 45 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu. Žalobkyňa si svoju pohľadávku voči družstvu v konkurze prihlásila, ale táto bola správcom konkurznej podstaty v celom rozsahu popretá a podala incidenčnú žalobu, o ktorej nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa tak nepreukázala vznik škody a jej žaloba je

predčasná. Vychádzal pritom z ustálenej judikatúry, podľa ktorej nárok na náhradu škody môže byť voči štátu úspešne uplatnený až vtedy, ak nemožno uspokojenie dosiahnuť iným titulom, napr. titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa ako bývalý člen družstva, s ktorým bola v právnom vzťahu a z ktorého jej v prípade vystúpenia vzniklo právo na vyplatenie vyrovnávacieho podielu, sa musí domáhať zaplata svojej pohľadávky voči družstvu, ktoré je vo vzťahu k nej dlžníkom. Konštatoval, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 2 Cdo 4968/2009 nemožno na danú vec aplikovať. Napokon aj v prípade preukázania škody, návrhu žalobkyne nebolo možné vyhovieť z dôvodu nepreukázania nesprávneho úradného postupu žalovanej a neexistencie príčinnej súvislosti medzi škodou a vytýkaným nesprávnym úradným postupom. Návrhy žalobkyne na vykonanie dokazovania zamietol z dôvodu ich nadbytočnosti a irelevantnosti vo vzťahu k predmetu sporu. Dospel tiež k záveru, že v danej veci mu neprináleží povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku vyvolanú žalobkyňou Súdnemu dvoru, pretože v konaní nerozhoduje ako súd posledného stupňa a zodpovedanie navrhovaných prejudiciálnych otázok nebolo pre rozhodnutie potrebné. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 18. augusta 2014 sp.zn. 6Co 341/2014 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým zamietol žalobu, potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods.1 O.s.p.) a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom prvostupňového súdu, že Národná banka Slovenska svojím postupom neporušila svoje povinnosti, keďže pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nedopustila sa pri svojom rozhodovaní žiadneho excesu a ani nepostupovala spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd. Bol toho názoru, že žalovaná nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva a mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle § 126 až 130 zákona č. 566/2001 Z.z. Žalobkyňa si musela byť vedomá toho, že s jej investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov. Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 29 Cdo 4968/2009, žalobkyňa interpretovala nesprávne, pretože z neho nevyplýva záver, že žalobu o náhradu škody proti štátu možno podať v ktoromkoľvek štádiu konkurzného konania. V prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok Družstva nedošlo k speňažovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o speňažovaní majetku podstaty a vzhľadom k tomu nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka

nedobytnosti pohľadávky žalobkyne nie je vyriešená a nemožno preto ani ustáliť výšku škody, ktorá jej vznikla. Odvolací súd nezistil ani procesné pochybenia súdu prvého stupňa, keď podľa obsahu zápisníc z pojednávania je zrejmé, že súd postupoval pri vykonaní dokazovania listinami v zmysle § 129 ods. 1 O.s.p. a účastníkov riadne oboznámil s obsahom založených listinných dôkazov. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Navrhla, aby ho dovolací súd zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Namietala, že v konaní došlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), konanie bolo tiež postihnuté tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako aj rozhodnutie prvostupňového súdu) je vecne nesprávne (§ 241 ods.2 písm. c/ O.s.p.) Odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o jej odvolaní svojvoľne, arbitrárne, formalisticky a bez vysvetlenia opomenul pre účastníka konania priaznivú judikatúru, preto je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný. Vykonané dokazovanie bolo neúplné a jeho výsledky boli súdmi nižšieho stupňa nesprávne vyhodnotené. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo podľa jej názoru založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach. V ďalších dôvodoch rozobrala povinnosti žalovanej z hľadiska právneho posúdenia danej veci a dôvody nesprávneho právneho názoru súdov vo vzťahu k podmienkam vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu zopakovala podstatnú časť svojej skoršej argumentácie uvedenej už v priebehu konania na súde prvého stupňa a odvolacom súde. Podľa jej názoru rozhodli súdy na podklade úplných skutkových zistení, ktoré po právnej stránke vec správne posúdili. Žiadala nedôvodné dovolanie žalobkyne zamietnuť. Toto vyjadrenie bolo doručené právnomu zástupcovi žalobkyne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) za splnenia podmienky vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nemá znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Predmetné dovolanie preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. prípustné nie je.

Podané dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Povinnosť skúmať, či v konaní nedošlo k niektorej z nich vyplýva pre dovolací súd § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa

o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľka procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka výslovne namietala, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Pokiaľ žalobkyňa namieta, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (vid' tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 2 Cdo 130/2011, 3Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ak k tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p.

Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2

písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Ak súd v procese dokazovania nevykoná dokazovanie určitým dôkazným prostriedkom takým spôsobom, ktorý predpisuje zákon, dochádza k tzv. inej (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) vade. Takáto vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), prípustnosť dovolania ale nezakladá (porovnaj napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 266/2009).

Dovolateľka svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. založila tiež na tvrdení, že rozhodnutia súdov sú nepreskúmateľné, nedostatočné a arbitrárne.

K tejto námietke dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť

o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľkou považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom avšak v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, § 239, § 237 O.s.p.), čo však nie je prípad prejednávanej veci.

Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods.2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok.

S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemalo za následok odňatie možnosti účastníkov konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Napokon dovolateľka tvrdila, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods.2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné, nepreukázaná bola žalobkyňou tvrdená procesná vada uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešnej žalovanej nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. júna 2016

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová